

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca	
1.2 Facultatea	Sociologie și Asistență Socială/ Asistență Socială	
1.3 Departamentul	Asistență Socială	
1.4 Domeniul de studii	Asistență Socială	
1.5 Ciclu de studii	Licență	
1.6 Programul de studiu / Calificarea	ASISTENT SOCIAL	

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Asistența socială pentru vârsta a treia						
2.2 Titularul activităților de curs	Denizia Gal						
2.3 Titularul activităților de seminar	Corina Voicu						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					1*12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1*12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					1*12
Tutoriat					2
Examinări					4
Alte activități: exerciții, activități practice (interviuri, observația, construirea planurilor de intervenție etc), vizitarea unor servicii sociale adresate vârstnicilor					4
3.7 Total ore studiu individual	46				
3.8 Total ore pe semestru	94				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participare la cel puțin 50% din cursuri	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Participare la cel puțin 75% din seminarii	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1 Cognitive: cunoașterea problemelor ridicate de îmbătrânirea populației; care sunt principiile ce guvernează asistarea persoanelor de vârstă a treia, ce servicii pot fi furnizate persoanelor vârstnice în România; să înțeleagă raporturile dintre vârstnici și familiile acestora; să abordeze tema bolilor terminale și a decesului.</p> <p>C2 Instrumental – aplicative: să realizeze evaluări inițiale și complexe ale persoanelor vârstnice și ale familiilor acestora; să planifice și implementeze managementul de caz; să utilizeze adecvat metodele asistenței sociale în lucrul cu persoanele vârstnice (interviewarea, grupurile);</p> <p>C3 Atitudinale: să-și însușească valorile și principiile lucrului cu persoanele vârstnice. Să probeze atitudini nediscriminatorii la adresa persoanelor vârstnice</p>
Competențe transversale	<p>Respectă și promovează dreptul clienților vârstnici la demnitate și auto-determinare, în contextul prevederilor legii și în condiții de siguranță.</p> <p>Aplică principiile etice în luarea deciziilor în numele clienților vârstnici, și manifestarea unei atenții speciale pentru cei cu capacitate de decizie limitată.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unui set de valori, cunoștințe, deprinderi, în vederea lucrului cu persoanele vârstnice.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Conștientizarea importanței și specificului lucrului cu persoanele vârstnice utilizând metodele specifice asistenței sociale.</p> <p>Însușirea cunoștințelor necesare pentru inițierea și furnizarea de servicii destinate vârstnicilor.</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
(S) 1. Introducere: principii internaționale pentru asistarea persoanelor de vârstă a III-a; prevederi legale pentru protecția și asistența persoanelor vârstnice.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 2 Serviciile furnizoare de informații: identificarea și localizarea populației țintă, contactarea și informarea vârstnicilor.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S3 Accesul la servicii: misiune și accesibilitate; relația de ajutor;	Prelegere, studii de caz,	

evaluarea inițială; intervenția în criză; cunoașterea și utilizarea resurselor.	imagistică computerizată	
S 4 Evaluarea inițială: conținutul; importanța; de la evaluarea inițială la evaluarea funcțională.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 5-6 Evaluarea funcțională: argumente; e.f. comprehensivă: socială, economică, mentală, fizică, a activităților, a mediului.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 7-8 Managementul de caz: planificarea; rețele formale și informale de suport social; monitorizarea serviciilor; roluri în managementul de caz; statutul profesionistului.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 9 Interviewarea: scopurile interviului; aspecte practice ale realizării interviului; imperativele interviului; vârstnicilor.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 10-11 Utilizarea grupurilor în asistarea vârstnicilor: Schimbări ale modelelor de relaționare grupală datorate vârstei ; Exemple de grupuri pentru vârstnici; înțelegerea vieții de grup; dimensiuni ale relațiilor de grup; scopurile grupurilor; tipuri de grupuri; Stadiile dezvoltării grupului și conducerea grupului în funcție de stadiile de dezvoltare; asumarea rolurilor profesionale în cadrul grupurilor; dinamica grupurilor.	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	
S 12 Asistarea vârstnicilor și a familiilor: Modelele familiale; probleme ale vârstnicilor și familiei; conflictul intra-familial; schimbări aduse de îmbătrânire în viața de familie; abordarea serviciilor de familie; Familiile și instituționalizarea vârstnicilor. Vârstnicii și terminalii. Decesul: deteriorarea stării de sănătate; sentimente moarte; suicidul; asistarea persoanelor cu boli terminale; îngrijirea "hospice"; Aspecte pragmatice asociate decesului; Asistarea familiei în situații de deces	Prelegere, studii de caz, imagistică computerizată	

Bibliografie obligatorie:

Bogdan, Constantin, (1997), Geriatrie, Editura Medicală, București

Bucur, Venera, Maciovan, Adina, (2003), Probleme ale vârstei a treia, în Neamțu, G., (coord.), Tratat de asistență socială, Ed. Polirom, Iași Gal, Denizia, (2003) Asistența socială a persoanelor vârstnice-Aspecte metodologice, Ed. Todesco, Cluj-Napoca

Gârlean-Șoitu, Daniela T. , Varsta a treia, Iași: Institutul European, 2006;

Bibliografia opțională (alternativă):

1. Andelin, Emanuel, Ionel, Burca, Cristina, Program specific de asistentă psihosocială destinat persoanelor vârstnice. București : [s. n.], 2009;
2. Apahideanu, Octavian-Ionut: Asistentă socială a persoanelor de vârstă a treia, . Resita: Editura Eftimie Murgu, 2006;
3. Atchley, Robert C., Social forces and aging: an introduction to social gerontology. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company, 1997;
4. Bogdan, Constantin, (coord.), Elemente de îngrijiri paliative, oncologice și non-oncologice, Ed. Universitară, București, 2006;
5. Care of the older person: a handbook for care assistants. Oxford, Blackwell Science, 1997;
6. Demetrescu, Radu C, Drepturile omului la vârstă a treia, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 1994;
7. Drimer, D., și Matei Savulescu, A., Speranță pentru vârstă a treia, București: Editura Tehnică, 1991;
8. Erikson Erik H., ERIKSON Joan M., KIVNICK Helen Q., Vital involvement in old age : [the experience of old age

- in our time]. New York, W. W. Norton & Company, London, 1986;
9. Fontaine, Roger, Psihologia îmbătrânirii, Iaș, Polirom, 2008;
 10. [Froggatt, Alison, Family work with elderly people, Basingstoke, Hampshire, MacMillan Press, 1993,](#)
 11. Gal Denizia, Vine o zi – eseuri pe teme gerontologice, Cluj-Napoca, Presa Universitara Clujeana, 2001;
 12. Gal Denizia, Dezvoltarea umană și îmbătrânirea, Cluj-Napoca, Presa Universitara Clujeana, 2001
 13. Gal, Denizia (coord.), (2012), Îngrijirea vârstnicului. Studii și modele de bune practici, CCȘ, Cluj-Napoca
 14. Gerontological social work practice: issues, challenges, and potential, New York, London, The Haworth Social Work Practice Press, 2001
 15. Growing old differently: collection of articles / edited by Gérald Bogard and William Tyler, [Strasbourg]: Council of Europe Press, 1994;
 16. Independent aging : family and social systems perspectives. Rockville, Md : Aspen Systems Corporation, 1984;
 17. [Interdisciplinaritate în geriatrie și gerontologie : al 4-lea Congres Național de Geriatrie și Gerontologie cu participare internațională, București, 2-5 octombrie 2008 : \[rezumate\], Pitești : Nomina. 2008;](#)
 18. Kulikovski, Lidia : [Pro senectute : în obiectiv vârsta a treia : ghid](#), Chișinău : [s.n.]. 2001;
 19. Marshall, Mary E., Asistenta sociala pentru batrani. Bucuresti, Alternative, 1993;
 20. Marshall, Mary E., Social work with old people. Basingstoke, Hampshire : MacMillan Press, 1990;
 21. Mathes, Klaus, [Îngrijirea vârstnicului: model de formare profesională](#), Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2010;
 22. McMAHON Christine, Care of the older person, a handbook for care assistants, Oxford, [Blackwell Science](#), 1997;
 23. [Moody, Harry R., Aging, concepts and controversies](#), 5 th edition, [Thousand Oaks, London, New Delhi: Pine Forge Press](#), 2006;
 24. Muresan, Cornelia, Rotariu, Traian-Ioan, Rebeleanu-Bereczki Adina, Haraguş, Paul-Teodor, Situația vârstnicilor din România. Bucuresti : [s.n], 2009;
 25. Munteanu, Anca, Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții, [Timișoara, Eurobit](#), 2004;
 26. Nechita, Marius, Resurse si nevoi la persoanele de varsta a treia, Baia Mare, Editura Universității de Nord, 2008;
 27. Nechita, Marius, O abordare conceptuală integrată privind vârstnicii, Baia-Mare: Editura Universitatii de Nord, 2009;
 28. Nechita, Marius, Diferențe de gen la persoanele vârstnice, Baia-Marie, Editura Universitatii de Nord, 2009;
 29. [Quinodoz, Danielle](#), Growing old: a journey of self-discovery, New York, NY : Routledge, 2010;
 30. Sorescu, Maria Emilia, Asistenta socială a persoanelor vârstnice: curs universitar. Craiova, Tipografia Universității din Craiova, 2005;
 31. Tudor, Gheorghe, Vârsta a treia, strategii de intervenție, Braila, Editura Sfântului Ierarh Nicolae, 2010;
 32. Wolfgang, Kleepies, Arta de a te pregăti pentru vârsta a treia, București: Editura Trei, 2007;
 33. Working with older people and their families : [key issues in policy and practice]. Buckingham, Open University Press, 2001;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
S1. Seminar introductiv – prezentarea tematicii de seminar, a bibliografiei, a modalității de desfășurare și de notare; identificarea și evaluarea propriilor valori și prejudecăți în ceea ce privește îmbătrânirea și, după caz, combaterea miturilor despre îmbătrânire.	prezentare, jocuri de rol, autoanaliză, expunere din experiența personală	
S2. Principii internaționale, cadru legislativ, analiza statistică a situației actuale în România a vârstnicilor; imaginea socială a vârstnicilor, consecințele asupra vârstnicilor și altor categorii sociale a promovării unei anumite imagini sociale a vârstnicilor	expunere, analiză de situații, prezentare de exemple, vizionarea de filmulețe, dezbateri, dezvoltarea de strategii, prezentarea unor materiale – rezultatele cercetărilor	
S3. Caracteristicile vârstnicilor, boli și probleme frecvente la	Exerciții de grup, dezbateri,	

vârsta a treia	exemple, analiză de cazuri	
S4. Comunicarea cu vârstnicii, specificul interviului cu vârstnicii – obstacole și facilități, abilități specifice necesare	Exerciții de grup, dezbateri, joc de rol	
S5. Evaluarea inițială (reminiscente, povestea vieții etc.) și evaluarea funcțională (aptitudinile sociale, nivelul de activitate socială, starea de sănătate și funcționare fizică etc.) – metode, instrumente, deprinderi, tehnici.	Prezentare, analiză de grup, jocuri de rol	
S6. Strategii de intervenție în asistarea vârstnicilor - grupuri de sprijin, consilierea, instituționalizarea, menținerea în familie	Prezentare, joc de rol, dezbateri în grupuri	
S7. Vizitarea unui centru de zi adresat vârstnicilor care oferă și servicii de îngrijire la domiciliu	Vizită	- data acestui seminar este condiționată de disponibilitatea serviciilor sociale de a primi vizita studenților
S8. Servicii oferite vârstnicilor – rețeaua guvernamentală și neguvernamentală. Standarde de calitate și eficacitate în oferirea serviciilor	Prezentare, analiză, analiza unor cazuri, identificare de resurse	
S9. Vizitarea unui centru rezidențial adresat vârstnicilor – analiza condițiilor și consecințelor instituționalizării, modului de realizare, instrumentelor de lucru, spațiului de desfășurare a activităților	Vizită	- data acestui seminar este condiționată de disponibilitatea serviciilor sociale de a primi vizita studenților
S10. Asistarea familiilor vârstnicilor – de la informare la suport și planuri strategice de asistare	Dezbateri, exerciții în grupuri, construirea unor planuri pentru cazuri specifice – activitate de grup	
S11. Calitatea vieții vârstnicilor, abuzul și identificarea lui, posibilități de intervenție	Prezentarea rezultatelor cercetării, analiză de cazuri, dezbateri	
S12. Bolile terminale, pierderea partenerului, raportarea la moarte; evaluarea seminarului, oferirea feedback-ului reciproc, prezentarea punctajelor	Prezentare, analiză de caz, exerciții în grup, autoanaliză, feedback	
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

1. La cursuri și seminarii pot fi invitați reprezentanți ai comunității științifice și ai DGASPC Cluj. De asemenea, studenții se vor familiariza cu problemele vârstnicilor în instituții publice și organizații.
2. Se vor iniția vizite în cadrul unor servicii sociale publice și private pentru familiarizarea studenților cu instrumentele, caracteristicile muncii, metodologia și tipurile de clienți.
3. Realizarea unor activități în interacțiune directă cu vârstnicii pentru a aplica cunoștințele și abilitățile învățate pentru specificul muncii cu persoanele de vârsta a treia.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din
----------------	---------------------------	-------------------------	------------------

			nota finală
10.4 Curs	Asimilarea cunoștințelor	Test grilă	50%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea sarcinilor de seminar	Teme practice și prezentarea lor	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<p>Pentru activitatea de seminar evaluarea se va face pe parcurs iar punctajul maxim posibil este de 4 puncte. Examenul de tip grilă va fi punctat cu maxim 4 puncte. Nota finală va rezulta din cumularea punctajelor obținute la examen și seminar, la care se va adăuga câte un punct din oficiu pentru fiecare tip de activitate cu condiția de a fi realizat minim 2 puncte atât la verificarea pe parcurs cât și la examen.</p>			